

TBD
KAMU-BİB

ELEKTRONİK KURUM OLUŞUMU ÇALIŞMA GRUPLARI
BİMLERDE UYGULANABİLECEK STANDARDLAR
ÇALIŞMA GRUBU

Ankara, Mayıs 2001

Rasim YILMAZ (Koord.), Türk Standardları Enstitüsü

Tunga GÖKHUN, Türk Standardları Enstitüsü

Esin DEMİRBAĞ, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı

Aysim HANÇER, Kızılay Genel Müdürlüğü

TBD KAMU-BİB
ELEKTRONİK KURUM OLUŞUMU ÇALIŞMA GRUPLARI
BİMLERDE UYGULANABİLECEK STANDARDLAR
ÇALIŞMA GRUBU RAPORU
Mayıs 2001

1. Giriş

İnsanoğlu yaratıldığı günden bu yana karışıklıktan kurtulma ve belirli bir düzen tesis etme gayreti içerisinde olmuştur. Bu düzenleme sürecinin tabii bir neticesi olarak ortaya çıkmış olan standard ve standardizasyon olgusu insanlık tarihi kadar eskidir. Yeryüzünde kıt olan iktisadi kaynakları optimum değerlendirme çabalarının bir ürünü olan standardizasyon, insanlık için bir lüks değil, bilakis “olmazsa olmaz” mutlak bir gerekliliktir. Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) tarafından yapılan tariflere göre; standard, imalatla, anlayışta, ölçme ve deneyde bir örnekliktir. Standardizasyon ise, belirli bir faaliyetle ilgili olarak ekonomik fayda sağlamak üzere bütün ilgili tarafların yardım ve işbirliği ile belirli kurallar koyma ve bu kuralları uygulama işlemidir. Standardizasyon işlemi ile öncelikli olarak can ve mal güvenliği hedeflenirken, aynı zamanda kalitenin alt sınırı tespit edilmek suretiyle belirlenen düzeyin altında mal ve hizmet üretimine müsaade edilmemektedir. Standardlar, maliyetin azaltılması ve geniş bir ürün seçimi yapılabilmesi açısından gereklidir.

Standardizasyonun üreticiye faydaları; üretimin belirli plân ve programlara göre yapılmasına yardımcı olması, uygun kalite ve seri imalâta imkân sağlaması, kayıp ve artıkları asgariye indirmesi, verimliliği artırması, depolamayı ve taşımayı kolaylaştırması ve stokların azalmasını sağlayarak maliyetleri düşürmesi yollarıyla olur. Standardizasyon; kaliteyi teşvik etmek, kalite seviyesi düşük üretimle meydana gelecek emek, zaman ve hammadde israfını ortadan kaldırmak, sanayii belirli hedeflere yöneltmek, üretimde kalitenin gelişmesine yardımcı olmak, ekonomide arz ve talebin dengelenmesine yardımcı olmak, ihracatta ve ithalatta üstünlük sağlamak, yan sanayi dallarının kurulması ve gelişmesine yardımcı olmak, rekabeti geliştirmek ve kötü malı piyasadan silmek yolları ile de ülke ekonomisine artı değer kazandırılmasını sağlar.

Standardizasyon uygulamalarında temel doküman standartlardır. Standardlar; insan sağlığı can ve mal güvenliğini ön plânda tutan, ürünlerin bir örnek, kaliteli, kullanım amacına elverişli ve bilhassa ekonomik olarak üretilmelerini öngören, bilimsel, teknik ve deneysel çalışmaların kesinleşmiş sonuçlarını esas alan doğrulukları ispatlanmış dokümanlardır.

Ülkemizde, 132 sayılı kuruluş kanunu ile her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarının hazırlanması görevi Türk Standardları Enstitüsü'ne (TSE) verilmiş olup, yalnız TSE tarafından hazırlanan standartlar “Türk Standardı” adını alır.

Standardların hazırlanmasında ülke şartları, can ve mal güvenliği, Gümrük Birliği, üretim ve ihracatı geliştirme, ithalatı denetleme, tüketici meseleleri, kalite ve çevre konularına öncelik ve önem verilerek yayımlanmış uluslararası (ISO, IEC vb.) ve bölgesel standartlar (EN-Avrupa Birliği standartları vb.) ile diğer gelişmiş ülkelerin millî standartları (ASTM, DIN, BSI, JIS vb.) esas alınmaktadır.

Standardların en önemli özelliği, değişen şartlara ve gelişen teknolojiye ayak uydurabilme kabiliyetini haiz olmalarıdır. Bu itibarla, gerek uygulama neticesinde ortaya çıkan aksaklıklar gerekse kaynak dokümanlarda meydana gelen değişiklikler ile teknolojik gelişmeler karşısında revizyon veya tadil suretiyle standartlarda gerekli olan değişiklikler yapılarak güncelleştirilmektedir.

Uluslararası ilişkilerde entegrasyonun standartlardan geçtiği göz önüne alındığında, son yıllarda uluslararası standartlar (ISO, IEC vb.) ve özellikle AB ve Gümrük Birliği sürecinin bir gereği olan mevzuat uyumu çerçevesinde Avrupa Birliği standartları (EN) ile Topluluk

Direktifleri ve Teknik Düzenlemelerin birebir tercümesine büyük önem verilmesi gerekliliği ve bu konuda Türkiye'nin uluslararası arenada konunun uzmanları tarafından temsil edilmesinin önemi tartışılmaz bir gerçektir.

Son yıllarda özellikle kalite ve çevre konularındaki sistem arayışlarının neticesinde Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) tarafından hazırlanmış bulunan ISO 9000 serisi (Kalite Güvence Standardları) ile ISO 14000 serisi (Çevre Yönetim Standardları) aynen tercüme edilerek Türk Standardı haline getirilmiştir. Kalite Sistemleri konusu, tüm endüstri dallarını olduğu gibi Enformasyon Teknolojisi endüstrisini de ilgilendirmektedir. Enformasyon teknolojisi alanında ise, özellikle yazılımın güç anlaşılır olması nedeniyle, ISO 9000 kalite standardları serisinin bu alana nasıl uygulanabileceği ayrı bir standard (ISO 9000-3) yayınlanarak belirlenmiştir. Buna ilaveten yazılım alanında bir çok standard yayınlanarak yazılımda kalitenin sağlanması için yöntem ve şartlar belirlenmiştir (Bkz. Ek-1B).

2. Enformasyon Teknolojisi (IT) Alanında Standardizasyon

Enformasyon ve üretim teknolojilerindeki gelişme ile birlikte hızlı bir küreselleşme sürecinin yaşandığı günümüzde standardlar, uluslararası ticaretin ortak dili haline gelmiştir. Teknolojideki hızlı gelişmeler, standardların önemini daha da arttırmaktadır. Standardlar teknolojik gelişmelerin her aşamasında, bir diğer aşama için zemin hazırlar.

Uluslararası alanda temel Enformasyon Teknolojisi (IT) standardları genel olarak, Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO), Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (ITU) ve Avrupa Telekomünikasyon Standardları Enstitüsü (ETSI) tarafından hazırlanmaktadır. Bunun yanı sıra Uluslararası Telefon Telgraf Danışma Komitesi (CCITT- Consultant Committee on International Telephone and Telegram) ve Elektrik ve Elektronik Mühendisleri Enstitüsü (IEEE-Institute of Electrical and Electronics Engineers) gibi organizasyonlar da iletişim ve yazılım konularında standard hazırlayan çok önemli kuruluşlardır. Türkiye'de ise Enformasyon Teknolojisi standardları TSE, İletişim alanında ise Ulaştırma Bakanlığı, Türk Telekom gibi kuruluşlarca hazırlanmaktadır. Enformasyon Teknolojisi alanında, özellikle yazılım geliştirme alanında ISO'nun JTC1 Teknik komitesi tarafından bir çok önemli standard hazırlanmıştır (Bkz. Ek-1B)

Ayrıca, Açık Sistem Mimarileri (OSI- Open Systems Interconnection), 1983 yılından beri, ISO'nun uluslararası standardizasyon çalışmalarında önemli bir yer tutmakta olup, bu konuda bir çok önemli standard hazırlanmıştır (Bkz. Ek-1C). Buna ilaveten, OSI protokol uygulamalarına uygunluk testi, standardların aktif bir alanı haline gelmiştir.

Yazılımda standardizasyonun oluşması ile veri transferindeki engeller ortadan kaldırılmış, elektronik dokümanların muhafaza ve kullanımına kolaylık gelmiştir. Ancak bu standardların Kamu ve özel sektör tarafından kullanımının yaygınlaştırılması için Türk Standardı haline getirilip tanıtımının sağlanması gerekmektedir. Ağ güvenliği alanında ise, standardlar, OSI (Open Systems Interconnection) güvenlik düzenlemelerini ve iletişimin güvenli yapılabilmesi için kullanılabilecek güvenlik yapısı elementlerini belirler. OSI Otomasyon, erişim, kontrol, data gizliliği, data bütünlüğü ve mekanizmalarını tanımlar.

Geleneksel olarak Avrupa'da, aralarında yakın ekonomik ve sosyal bağları bulunan ülkelerin yoğunluğu nedeniyle, dünyanın diğer bölgelerinden daha fazla standardizasyona motive olmuş bir yapıya sahiptir. Ancak, ticari çevre her bir ülkenin değişik uygulama ve standardizasyon çalışmalarında, ISO standardizasyonunda da olduğu gibi, önderlik etmiştir. Halihazırda Avrupa, Amerika ve Japonya ISO ile Uluslararası Telefon Telgraf Danışma Komitesi'de (CCITT) birlikte çalışmaktadırlar. Uluslararası standardizasyonda, ISO ve CCITT'nin yanısıra, Avrupa'nın kendi özel standardizasyon kuruluşları da bulunmaktadır. Avrupa Standardizasyon Komitesi (CEN-Committee for European Normalization) ile Avrupa Telekomünikasyon Standardları Enstitüsü (ETSI-European Telecommunications Standards Institute) bu kuruluşların en önemlileridir. ETSI'nin en önemli görevi, ulusal ağ ve hizmetleri

birbirine bağlayarak, kullanıcı ve üretici yararına ortak bir Avrupa telekomünikasyon altyapısı oluşturabilmek amacıyla, tek bir telekomünikasyon standardı belirleyerek bunun üye ülkelere kabulünü sağlayabilmektir. ETSI, gerektiğinde ISO ve CCITT tarafından hazırlanmış olan standartları, Avrupa'nın ortak taleplerine göre düzenler.

3. Türkiye'de Enformasyon Teknolojisi standardizasyon çalışmaları:

Türk Standartları Enstitüsü'nün, Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun (ISO) ve Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'nun (IEC), Enformasyon Teknolojisi alanındaki standartlarını hazırlayan ortak ISO/IEC JTC1 (Joint Technical Committee) ana komitesinin çalışmalarını ve bu konudaki Avrupa Standartlarını takibi ve bu standartlardan tercüme yolu ile Türk Standartlarını hazırlaması şeklinde olmaktadır (ISO/IEC JTC1 ana komitesinin alt komitelerinin numaraları ve konu başlıkları Ek-2'de verilmiştir). Türkiye bu alt komitelerden SC 2 "Kodlanmış Karakter Setleri", SC 17 "Kimlik kartları ve ilgili araçlar" ve SC 29 "Ses, resim ve çoklu ortam bilgilerinin kodlanması" alt komitelerinin çalışmalarına asal üye olarak aktif, Ek-2'de verilen diğer alt komitelere ise gözlemci üye olarak katılmaktadır.

Türkiye'de bankacılık ve finans sektörü, kendi faaliyet alanlarında uluslararası kuruluşlarla ortak hareket etmek durumundadır. Bu çerçevede, Kimlik ve Kredi Kartları ile ilgili standartlar, bu sektör tarafından tanınmakta ve uygulamada birliktelik sağlamaktadır. Sözüedilen standartlar, Türk Standardı olarak da yayınlanmıştır.

Türk Standartları Enstitüsü tarafından Enformasyon Teknolojisi alanında bugüne kadar hazırlanan Türk Standartları'nın listesi Ek-3'de verilmiştir.

4. Öneriler

Türkiye'de standardizasyonu geliştirecek birkaç yaklaşım önerebiliriz. Kamuda enformasyon teknolojisi ürünlerinin alımlarında, standartlara uygun satın alma yapılması benimsenmelidir. Bu vesile ile enformasyon teknolojisi standartlarının ülke çapında kullanımı sağlanmış olacaktır. E- Devlet oluşumunda en önemli unsurlardan biri veri/bilgi paylaşımı olup bunun temelinde ise standartlara uygun altyapı ve yazılım üretimi gelmektedir. Standard kimlik numarası, standard adres bilgileri, standard vergi numarası, kısaca standard veri giriş formlarının hazırlanması ve uygulamaya konulması veri dublikasyonunu, işgücü kaybını minimuma indirecek ve veri güvenilirliği sağlanacaktır.

Avrupa Birliği ülkeleri tarafından CEN bünyesinde hazırlanan standartların hemen hemen tamamının Türk Standartları Enstitüsü tarafından Türkçeleştirilerek Türk Standardı olarak yayınlanması çalışmaları devam etmektedir. Enformasyon Teknolojisi alanında da bir çok önemli standardın Türk Standardı olarak yayınlanmasına ve bu nedenle uluslararası standartlar ve Avrupa Standartları'nın Türkçeleştirilmesi işleminde uzman teknik eleman desteğine ihtiyaç duyulmaktadır. Sektörün öncelikli ihtiyacı olan standartlar tespit edilerek, bir an önce üniversiteler, sivil toplum örgütleri (TBD, TBV vb.), kamu kurumları ile özel sektör uzmanlarının standartların tercüme edilmesi ve Türk Standardı olarak yayınlanması çalışmalarında aktif rol almaları sağlanmalıdır. Bunun için Avrupa Birliği mevzuatı uyum çalışmaları için tahsis edilmiş olan halihazırdaki fonlardan kaynak temin edilebilir.

Türkçe karakter setlerinin uluslararası elektronik veri değişiminde yaygın olarak kullanımı için gayret sarfedilmeli, Türkçe karakterlerin uluslararası tanınabilirliğinin sağlanması için özel standartların kabulünün sağlanması yolunda kamuoyu oluşturularak Türkiye'de faaliyet gösteren uluslararası firmaların desteğinin alınması ve uygun adımların atılması sağlanmalıdır.

Açık Doküman Mimarileri (ODA-Open Document Architecture) standartları, ofis sistemlerinin entegrasyonu için hazırlanan uluslararası standartlar serisidir (ISO 8613 Serisi, bkz. Ek-1D). ODA standartları, multimedia dokümanlarını ilgilendiren standartlar olup, dokümanların dünyanın herhangi bir yerindeki bilgisayar sistemlerine uyumunu sağlar. ODA standartları ile elektronik dokümanlar, kullanılabilir, kullanıcının verilerine göre dünya çapında transfer edilebilir, görüntülenebilir (baskı/görüntü) veya işlenebilir (yazılabilir/yeniden formatlanabilir).

Dokümanların saklama ve transfer işlemleri formatı, Açık Doküman Mimarisi ve Değişim Formatı (ODA-Open Document Architecture and interchange format) olarak bilinen formattır ve bu konu ile ilgili olarak ISO/IEC 8613 Serisi standartlar bulunmaktadır. Bu standartların ülkemiz şartları da gözönünde bulundurularak Türk Standardı haline getirilmesi ve sektörün kullanımına sunulması önem arz etmektedir.

Bilişim Kurultayı başta olmak üzere, ülkemizde düzenlenen Enformasyon Teknolojisi ile ilgili seminer, panel ve konferans gibi etkinliklerde, sektör standartlarının daha iyi tanıtılması ve kullanımın teşvik edilmesi sağlanmalıdır.

Telekomünikasyon alanlarındaki uygunluk testlerinin, akredite olmuş test merkezlerince yapılabileceği gibi, yazılım uygunluk testlerinin yapılabilmesi için de Yazılım Kalite Güvencesi ve Test Laboratuvarı oluşturulması teşvik edilmelidir. Bu konu Türkiye gündeminde bulunan teknopark oluşturma projeleri içerisinde değerlendirilmelidir. Türkiye'de hazırlanan yazılımların uluslararası tanınırlığını da sağlayabilecek olan yazılım test merkezinin kurulması, üniversiteler, TSE, TÜBİTAK başta olmak üzere çeşitli kurum ve kuruluşların katılımı ile oluşturulacak uzman havuzları ile desteklenebilir. Avrupa ve ABD'de bu konuda örnek alınabilecek test merkezleri mevcuttur.

Halihazırda TSE, Üretim ve hizmet sektöründe faaliyet gösteren firmalara standartlara uygunluk belgesi vermektedir. Bu çalışma Enformasyon Teknolojisi sektörüne de yansıtılmalı ve diğer sanayileşmiş ülkelerde olduğu gibi, tüm sektör standartlarının yaygın olarak kullanımı sağlanmalıdır. Bilişim alanında, özellikle yazılım alanında TBD nin önderlik edeceği yazılım belgelendirme merkezi oluşturulabilir. Yeni Kurulan Türk Akreditasyon Kurumunun (TURKAK) faaliyetleri yakıntakibe alınmalı ve IT konusunda belgelendirme yetkisi alınmalıdır.

Telekomünikasyon sektöründe uygunluk belgelendirmesi büyük yatırımlar gerektirmektedir ve bu konu daha çok Telekomünikasyon Kurumu ve Türk Telekom A.Ş.'nin faaliyet alanına girmektedir. Halihazırda yapılan uygunluk belgelendirmesi çalışmalarını daha yaygın olarak yapılması sağlanmalıdır.

Özellikle kamu kurum ve kuruluşlarında kalite güvence sistemlerinin kurulması için ödenek ayrılarak, çalışmalardaki işgücü ve zaman kaybının ortadan kaldırılması ve personel verimliliğinin artırılması sağlanabilir. Bu durum bütün çalışmaların dokümante edilmesini de beraberinde getireceğinden, iş devamlılığı sağlanacak ve uzman personelin işten ayrılması durumunda sistem sürekliliğinde bir aksama olmayacaktır.

5. Sonuç

Enformasyon Teknolojisi alanında standardizasyonun hedefleri, kurumlarca standartlara uygun üretilen verilerin ortak kullanımını sağlamak, kurumlar arasında veri alış verişinin belirlenen standartlara uygun olarak yapılmasını temin etmek, sistemler arasında

ortak bir işlerlik sağlamak, verimliliği artırmak, kaynak tasarrufunu sağlamak, etkin, verimli, uluslararası rekabete hazır, kullanıcıların taleplerine uygun yazılım üretimini teşvik etmektir.

Standardların hazırlanmasında, gelişmiş ülkeler kendilerince daha fazla ulusal önem taşıyan alanlara önem vermektedirler. Gelişmiş ülkelerce hazırlanarak daha sonra uluslararası standard haline getirilen konuların hazırlık aşamalarındaki çalışmalarına katılmadığı takdirde, ülke olarak bu standardların daha sonra getireceği yükümlülüklerle katlanmak zorunda kalınacaktır. Bu durumda yeni Enformasyon Teknolojisi standardlarının uluslararası alanda hazırlanma çalışmalarına katılımın sağlanması gerekmektedir.

EKLER:

- Ek-1A: Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Karakter Setleri ve Bilgi Kodlaması ile İlgili Yayınladığı Standardlar
- Ek-1B: Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Yazılım Geliştirme ve Sistem Dokümantasyonu ile İlgili Yayınladığı Standardlar
- Ek-1C: Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Açık Sistem Mimarileri ile İlgili Yayınladığı Standardlar
- Ek-1D: Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Açık Doküman Mimarileri (ODA) ile İlgili Yayınladığı Standardlar
- Ek-2: Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) ile Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'nun (IEC) Ortak Teknik Komitesinin Alt Komiteleri ve Konu Başlıkları
- Ek-3: Türk Standardları Enstitüsü Tarafından Hazırlanan Enformasyon Teknolojisi Standardları

Ek-1A

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Karakter Setleri ve Bilgi Kodlaması ile İlgili Yayınladığı Standartlar

ISO/IEC 646:1991	Information technology -- ISO 7-bit coded character set for information interchange
ISO 962:1974	Information processing -- Implementation of the 7- bit coded character set and its 7- bit and 8-bit extensions on 9- track 12,7 mm (0.5 in) magnetic tape
ISO 1073-1:1976	Alphanumeric character sets for optical recognition -- Part 1: Character set OCR-A -- Shapes and dimensions of the printed image
ISO 1073-2:1976	Alphanumeric character sets for optical recognition -- Part 2: Character set OCR-B -- Shapes and dimensions of the printed image
ISO 1113:1979	Information processing -- Representation of the 7- bit coded character set on punched tape
ISO 1831:1980	Printing specifications for optical character recognition
ISO/IEC 2022:1994	Information technology -- Character code structure and extension techniques
ISO 2033:1983	Information processing -- Coding of machine readable characters (MICR and OCR)
ISO 2047:1975	Information processing -- Graphical representations for the control characters of the 7- bit coded character set
ISO 2375:1985	Data processing -- Procedure for registration of escape sequences
ISO 3275:1974	Information processing -- Implementation of the 7- bit coded character set and its 7- bit and 8- bit extensions on 3,81 mm magnetic cassette for data interchange
ISO/IEC 4873:1991	Information technology -- ISO 8-bit code for information interchange -- Structure and rules for implementation
ISO 5218:1977	Information interchange -- Representation of human sexes
ISO 5426:1983	Extension of the Latin alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 5426-2:1996	Information and documentation -- Extension of the Latin alphabet coded character set for bibliographic information interchange -- Part 2: Latin characters used in minor European languages and obsolete typography
ISO 5427:1984	Extension of the Cyrillic alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 5428:1984	Greek alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 6093:1985	Information processing -- Representation of numerical values in character strings for information interchange
ISO/IEC 6429:1992	Information technology -- Control functions for coded character sets
ISO 6438:1983	Documentation -- African coded character set for bibliographic information interchange
ISO/IEC 6523-1:1998	Information technology -- Structure for the identification of organizations and organization parts -- Part 1: Identification of organization identification schemes
ISO/IEC 6523-2:1998	Information technology -- Structure for the identification of organizations and organization parts -- Part 2: Registration of organization identification schemes
ISO 6586:1980	Data processing -- Implementation of the ISO 7- bit and 8- bit coded character sets on punched cards
ISO 6630:1986	Documentation -- Bibliographic control characters
ISO 6709:1983	Standard representation of latitude, longitude and altitude for geographic point locations
ISO 6861:1996	Information and documentation -- Glagolitic alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 6862:1996	Information and documentation -- Mathematical coded character set for bibliographic information interchange
ISO 6936:1988	Information processing -- Conversion between the two coded character sets of ISO 646 and ISO 6937-2 and the CCITT international telegraph alphabet No. 2 (ITA 2)
ISO/IEC 6937:1994	Information technology -- Coded graphic character set for text communication -- Latin alphabet

ISO 7064:1983	Data processing -- Check character systems
ISO/IEC 7350:1991	Information technology -- Registration of repertoires of graphic characters from ISO/IEC 10367
ISO 8372:1987	Information processing -- Modes of operation for a 64-bit block cipher algorithm
ISO/IEC 8859-1:1998	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 1: Latin alphabet No. 1
ISO/IEC 8859-2:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 2: Latin alphabet No. 2
ISO/IEC 8859-3:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 3: Latin alphabet No. 3
ISO/IEC 8859-4:1998	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 4: Latin alphabet No. 4
ISO/IEC 8859-5:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 5: Latin/Cyrillic alphabet
ISO/IEC 8859-6:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 6: Latin/Arabic alphabet
ISO 8859-7:1987	Information processing -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 7: Latin/Greek alphabet
ISO/IEC 8859-8:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 8: Latin/Hebrew alphabet
ISO/IEC 8859-9:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 9: Latin alphabet No. 5
ISO/IEC 8859-10:1998	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 10: Latin alphabet No. 6
ISO/IEC 8859-13:1998	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 13: Latin alphabet No. 7
ISO/IEC 8859-14:1998	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 14: Latin alphabet No. 8 (Celtic)
ISO/IEC 8859-15:1999	Information technology -- 8-bit single-byte coded graphic character sets -- Part 15: Latin alphabet No. 9
ISO 8957:1996	Information and documentation -- Hebrew alphabet coded character sets for bibliographic information interchange
ISO 9036:1987	Information processing -- Arabic 7-bit coded character set for information interchange
ISO 9160:1988	Information processing -- Data encipherment -- Physical layer interoperability requirements
ISO/IEC 9281-1:1990	Information technology -- Picture coding methods -- Part 1: Identification
ISO/IEC 9281-2:1990	Information technology -- Picture coding methods -- Part 2: Procedure for registration
ISO/IEC 9282-1:1988	Information processing -- Coded representation of pictures -- Part 1: Encoding principles for picture representation in a 7-bit or 8-bit environment
ISO/IEC TR 9789:1994	Information technology -- Guidelines for the organization and representation of data elements for data interchange -- Coding methods and principles
ISO/IEC 9796-2:1997	Information technology -- Security techniques -- Digital signature schemes giving message recovery -- Part 2: Mechanisms using a hash-function
ISO/IEC 9796-3:2000	Information technology -- Security techniques -- Digital signature schemes giving message recovery -- Part 3: Discrete logarithm based mechanisms
ISO/IEC 9797:1994	Information technology -- Security techniques -- Data integrity mechanism using a cryptographic check function employing a block cipher algorithm
ISO/IEC 9797-1:1999	Information technology -- Security techniques -- Message Authentication Codes (MACs) -- Part 1: Mechanisms using a block cipher
ISO/IEC 9798-1:1997	Information technology -- Security techniques -- Entity authentication -- Part 1: General
ISO/IEC 9798-2:1999	Information technology -- Security techniques -- Entity authentication -- Part 2: Mechanisms using symmetric encipherment algorithms
ISO/IEC 9798-3:1998	Information technology -- Security techniques -- Entity authentication -- Part 3: Mechanisms using digital signature techniques
ISO/IEC 9798-4:1999	Information technology -- Security techniques -- Entity authentication -- Part 4: Mechanisms using a cryptographic check function
ISO/IEC 9798-5:1999	Information technology -- Security techniques -- Entity authentication -- Part 5: Mechanisms using zero knowledge techniques

ISO/IEC 9979:1999	Information technology -- Security techniques -- Procedures for the registration of cryptographic algorithms
ISO/IEC 10116:1997	Information technology -- Security techniques -- Modes of operation for an n-bit block cipher
ISO/IEC 10118-1:2000	Information technology -- Security techniques -- Hash-functions -- Part 1: General
ISO/IEC 10118-2:2000	Information technology -- Security techniques -- Hash-functions -- Part 2: Hash-functions using an n-bit block cipher
ISO/IEC 10118-3:1998	Information technology -- Security techniques -- Hash-functions -- Part 3: Dedicated hash-functions
ISO/IEC 10118-4:1998	Information technology -- Security techniques -- Hash-functions -- Part 4: Hash-functions using modular arithmetic
ISO/IEC 10367:1991	Information technology -- Standardized coded graphic character sets for use in 8-bit codes
ISO/IEC 10538:1991	Information technology -- Control functions for text communication
ISO 10585:1996	Information and documentation -- Armenian alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 10586:1996	Information and documentation -- Georgian alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO/IEC 10646-1:2000	Information technology -- Universal Multiple-Octet Coded Character Set (UCS) - - Part 1: Architecture and Basic Multilingual Plane
ISO 10754:1996	Information and documentation -- Extension of the Cyrillic alphabet coded character set for non-Slavic languages for bibliographic information interchange
ISO/IEC 10918-1:1994	Information technology -- Digital compression and coding of continuous-tone still images: Requirements and guidelines
ISO/IEC 10918-2:1995	Information technology -- Digital compression and coding of continuous-tone still images: Compliance testing
ISO/IEC 10918-3:1997	Information technology -- Digital compression and coding of continuous-tone still images: Extensions
ISO/IEC 10918-3:1997/ Amd 1:1999	Provisions to allow registration of new compression types and versions in the SPIFF header
ISO/IEC 10918-4:1999	Information technology -- Digital compression and coding of continuous-tone still images: Registration of JPEG profiles, SPIFF profiles, SPIFF tags, SPIFF colour spaces, APPn markers, SPIFF compression types and Registration Authorities (REGAUT)
ISO/IEC 11172-1:1993	Information technology -- Coding of moving pictures and associated audio for digital storage media at up to about 1,5 Mbit/s -- Part 1: Systems
ISO/IEC 11172-2:1993	Information technology -- Coding of moving pictures and associated audio for digital storage media at up to about 1,5 Mbit/s -- Part 2: Video
ISO/IEC 11172-3:1993	Information technology -- Coding of moving pictures and associated audio for digital storage media at up to about 1,5 Mbit/s -- Part 3: Audio
ISO/IEC 11172-4:1995	Information technology -- Coding of moving pictures and associated audio for digital storage media at up to about 1,5 Mbit/s -- Part 4: Compliance testing
ISO/IEC TR 11172-5:1998	Information technology -- Coding of moving pictures and associated audio for digital storage media at up to about 1,5 Mbit/s -- Part 5: Software simulation
ISO/IEC 11179-1:1999	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 1: Framework for the specification and standardization of data elements
ISO/IEC 11179-2:2000	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 2: Classification for data elements
ISO/IEC 11179-3:1994	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 3: Basic attributes of data elements
ISO/IEC 11179-4:1995	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 4: Rules and guidelines for the formulation of data definitions
ISO/IEC 11179-5:1995	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 5: Naming and identification principles for data elements
ISO/IEC 11179-6:1997	Information technology -- Specification and standardization of data elements -- Part 6: Registration of data elements
ISO/IEC 11544:1993	Information technology -- Coded representation of picture and audio information -- Progressive bi-level image compression

ISO/IEC 11770-1:1996	Information technology -- Security techniques -- Key management -- Part 1: Framework
ISO/IEC 11770-2:1996	Information technology -- Security techniques -- Key management -- Part 2: Mechanisms using symmetric techniques
ISO/IEC 11770-3:1999	Information technology -- Security techniques -- Key management -- Part 3: Mechanisms using asymmetric techniques
ISO 11822:1996	Information and documentation -- Extension of the Arabic alphabet coded character set for bibliographic information interchange
ISO 13230:1999	Ophthalmic optics -- Bar code specifications
ISO/IEC TR 13335-1:1996	Information technology -- Guidelines for the management of IT Security -- Part 1: Concepts and models for IT Security
ISO/IEC TR 13335-2:1997	Information technology -- Guidelines for the management of IT Security -- Part 2: Managing and planning IT Security
ISO/IEC TR 13335-3:1998	Information technology -- Guidelines for the management of IT Security -- Part 3: Techniques for the management of IT Security
ISO/IEC TR 13335-4:2000	Information technology -- Guidelines for the management of IT Security -- Part 4: Selection of safeguards
ISO/IEC 13522-1:1997	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 1: MHEG object representation -- Base notation (ASN.1)
ISO/IEC 13522-3:1997	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 3: MHEG script interchange representation
ISO/IEC 13522-4:1996	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 4: MHEG registration procedure
ISO/IEC 13522-5:1997	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 5: Support for base-level interactive applications
ISO/IEC 13522-6:1998	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 6: Support for enhanced interactive applications
ISO/IEC 13522-7:2001	Information technology -- Coding of multimedia and hypermedia information -- Part 7: Interoperability and conformance testing for ISO/IEC 13522-5
ISO/IEC 13818-1:2000	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information: Systems
ISO/IEC 13818-2:2000	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information: Video
ISO/IEC 13818-3:1998	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 3: Audio
ISO/IEC 13818-4:1998	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 4: Conformance testing
ISO/IEC TR 13818-5:1997	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 5: Software simulation
ISO/IEC 13818-6:1998	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 6: Extensions for DSM-CC
ISO/IEC 13818-7:1997	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 7: Advanced Audio Coding (AAC)
ISO/IEC 13818-9:1996	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 9: Extension for real time interface for systems decoders
ISO/IEC 13818-10:1999	Information technology -- Generic coding of moving pictures and associated audio information -- Part 10: Conformance extensions for Digital Storage Media Command and Control (DSM-CC)
ISO/IEC 13888-1:1997	Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 1: General
ISO/IEC 13888-2:1998	Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 2: Mechanisms using symmetric techniques
ISO/IEC 13888-3:1997	Information technology -- Security techniques -- Non-repudiation -- Part 3: Mechanisms using asymmetric techniques
ISO/IEC 14495-1:2000	Information technology -- Lossless and near-lossless compression of continuous-tone still images: Baseline
ISO/IEC 14496-1:1999	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 1: Systems
ISO/IEC 14496-2:1999	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 2: Visual
ISO/IEC 14496-3:1999	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 3: Audio
ISO/IEC 14496-4:2000	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 4: Conformance testing

ISO/IEC 14496-5:2000	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 5: Reference software
ISO/IEC 14496-6:2000	Information technology -- Coding of audio-visual objects -- Part 6: Delivery Multimedia Integration Framework (DMIF)
ISO/IEC 14888-1:1998	Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 1: General
ISO/IEC 14888-2:1999	Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 2: Identity-based mechanisms
ISO/IEC 14888-3:1998	Information technology -- Security techniques -- Digital signatures with appendix -- Part 3: Certificate-based mechanisms
ISO/IEC 14957:1996	Information technology -- Notation of format for data element values
ISO/IEC 15200:1996	Information technology -- Adaptive Lossless Data Compression algorithm (ALDC)
ISO 15394:2000	Packaging -- Bar code and two-dimensional symbols for shipping, transport and receiving labels
ISO/IEC 15408-1:1999	Information technology -- Security techniques -- Evaluation criteria for IT security - Part 1: Introduction and general model
ISO/IEC 15408-2:1999	Information technology -- Security techniques -- Evaluation criteria for IT security - Part 2: Security functional requirements
ISO/IEC 15408-3:1999	Information technology -- Security techniques -- Evaluation criteria for IT security - Part 3: Security assurance requirements
ISO/IEC 15416:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code print quality test specification -- Linear symbols
ISO/IEC 15417:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code symbology specification -- Code 128
ISO/IEC 15418:1999	Information technology -- EAN/UCC Application Identifiers and Fact Data Identifiers and Maintenance
ISO/IEC 15419:2001	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code digital imaging and printing performance testing
ISO/IEC 15420:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code symbology specification -- EAN/UPC
ISO/IEC 15421:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code master test specifications
ISO/IEC 15423-1:2001	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code scanner and decoder performance testing -- Part 1: Linear symbols
ISO/IEC 15424:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Data Carrier Identifiers (including Symbology Identifiers)
ISO/IEC 15426-1:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code verifier conformance specifications -- Part 1: Linear symbols
ISO/IEC 15434:1999	Information technology -- Transfer syntax for high capacity ADC media
ISO/IEC TR 15452:2000	Information technology -- Specification of data value domains
ISO/IEC 15459-1:1999	Information technology -- Unique identification of transport units -- Part 1: General
ISO/IEC 15459-2:1999	Information technology -- Unique identification of transport units -- Part 2: Registration procedures
ISO/IEC 16022:2000	Information technology -- International symbology specification -- Data matrix
ISO/IEC 16023:2000	Information technology -- International symbology specification -- MaxiCode
ISO/IEC 16388:1999	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code symbology specifications -- Code 39
ISO/IEC 16390:1999	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code symbology specifications -- Interleaved 2 of 5
ISO/IEC 16485:2000	Information technology -- Mixed Raster Content (MRC)
ISO/IEC 16500-1:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 1: System reference models and scenarios
ISO/IEC 16500-2:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 2: System dynamics, scenarios and protocol requirements
ISO/IEC 16500-3:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 3: Contours: Technology domain
ISO/IEC 16500-4:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 4: Lower-layer protocols and physical interfaces
ISO/IEC 16500-5:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 5: High and mid-layer protocols

ISO/IEC 16500-6:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 6: Information representation
ISO/IEC 16500-7:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 7: Basic security tools
ISO/IEC 16500-8:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 8: Management architecture and protocols
ISO/IEC 16500-9:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Part 9: Usage information protocols
ISO/IEC TR 16501:1999	Information technology -- Generic digital audio-visual systems -- Technical Report on ISO/IEC 16500 -- Description of digital audio-visual functionalities
ISO/IEC 17799:2000	Information technology -- Code of practice for information security management
ISO/IEC 18004:2000	Information technology -- Automatic identification and data capture techniques - - Bar code symbology -- QR Code G

Ek-1B

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Yazılım Geliştirme ve Sistem Dokümantasyonu ile İlgili Yayınladığı Standardlar

ISO/IEC 2382-20:1990	Information technology -- Vocabulary -- Part 20: System development
ISO 3535:1977	Forms design sheet and layout chart
ISO 5806:1984	Information processing -- Specification of single-hit decision tables
ISO 5807:1985	Information processing -- Documentation symbols and conventions for data, program and system flowcharts, program network charts and system resources charts
ISO/IEC 6592:2000	Information technology -- Guidelines for the documentation of computer-based application systems
ISO 6593:1985	Information processing -- Program flow for processing sequential files in terms of record groups
ISO/IEC 8211:1994	Information technology -- Specification for a data descriptive file for information interchange
ISO/IEC 8631:1989	Information technology -- Program constructs and conventions for their representation
ISO 8790:1987	Information processing systems -- Computer system configuration diagram symbols and conventions
ISO/IEC 9126:1991	Software engineering -- Product quality
ISO 9127:1988	Information processing systems -- User documentation and cover information for consumer software packages
ISO/IEC TR 9294:1990	Information technology -- Guidelines for the management of software documentation
ISO/IEC 10746-1:1998	Information technology -- Open Distributed Processing -- Reference model: Overview
ISO/IEC 10746-2:1996	Information technology -- Open Distributed Processing -- Reference Model: Foundations
ISO/IEC 10746-3:1996	Information technology -- Open Distributed Processing -- Reference Model: Architecture
ISO/IEC 10746-4:1998	Information technology -- Open Distributed Processing -- Reference Model: Architectural semantics
ISO/IEC 11411:1995	Information technology -- Representation for human communication of state transition of software
ISO/IEC 12119:1994	Information technology -- Software packages -- Quality requirements and testing
ISO/IEC TR 12182:1998	Information technology -- Categorization of software
ISO/IEC 12207:1995	Information technology -- Software life cycle processes
ISO/IEC 13235-1:1998	Information technology -- Open Distributed Processing -- Trading function: Specification
ISO/IEC 13235-3:1998	Information technology -- Open Distributed Processing -- Trading Function -- Part 3: Provision of Trading Function using OSI Directory service
ISO/IEC 13244:1998	Information technology -- Open Distributed Management Architecture
ISO/IEC 13800:1996	Information technology -- Procedure for the registration of identifiers and attributes for volume and file structure
ISO/IEC 14102:1995	Information technology -- Guideline for the evaluation and selection of CASE tools
ISO/IEC 14143-1:1998	Information technology -- Software measurement -- Functional size measurement -- Part 1: Definition of concepts
ISO/IEC TR 14471:1999	Information technology -- Software engineering -- Guidelines for the adoption of CASE tools
ISO/IEC 14598-1:1999	Information technology -- Software product evaluation -- Part 1: General overview
ISO/IEC 14598-2:2000	Software engineering -- Product evaluation -- Part 2: Planning and management
ISO/IEC 14598-3:2000	Software engineering -- Product evaluation -- Part 3: Process for developers
ISO/IEC 14598-4:1999	Software engineering -- Product evaluation -- Part 4: Process for acquirers

ISO/IEC 14598-5:1998	Information technology -- Software product evaluation -- Part 5: Process for evaluators
ISO/IEC 14750:1999	Information technology -- Open Distributed Processing -- Interface Definition Language
ISO/IEC 14752:2000	Information technology -- Open Distributed Processing -- Protocol support for computational interactions
ISO/IEC 14753:1999	Information technology -- Open Distributed Processing -- Interface references and binding
ISO/IEC 14756:1999	Information technology -- Measurement and rating of performance of computer-based software systems
ISO/IEC TR 14759:1999	Software engineering -- Mock up and prototype -- A categorization of software mock up and prototype models and their use
ISO/IEC 14764:1999	Information technology -- Software maintenance
ISO/IEC 14771:1999	Information technology -- Open Distributed Processing -- Naming framework
ISO/IEC 14834:1996	Information technology -- Distributed Transaction Processing -- The XA Specification
ISO/IEC 14863:1996	Information technology -- System-Independent Data Format (SIDF)
ISO/IEC 15026:1998	Information technology -- System and software integrity levels
ISO/IEC TR 15271:1998	Information technology -- Guide for ISO/IEC 12207 (Software Life Cycle Processes)
ISO/IEC TR 15504-1:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 1: Concepts and introductory guide
ISO/IEC TR 15504-2:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 2: A reference model for processes and process capability
ISO/IEC TR 15504-3:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 3: Performing an assessment
ISO/IEC TR 15504-4:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 4: Guide to performing assessments
ISO/IEC TR 15504-5:1999	Information technology -- Software Process Assessment -- Part 5: An assessment model and indicator guidance
ISO/IEC TR 15504-6:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 6: Guide to competency of assessors
ISO/IEC TR 15504-7:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 7: Guide for use in process improvement
ISO/IEC TR 15504-8:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 8: Guide for use in determining supplier process capability
ISO/IEC TR 15504-9:1998	Information technology -- Software process assessment -- Part 9: Vocabulary
ISO/IEC TR 15846:1998	Information technology -- Software life cycle processes -- Configuration Management
ISO/IEC 15910:1999	Information technology -- Software user documentation process
ISO/IEC TR 16326:1999	Software engineering -- Guide for the application of ISO/IEC 12207 to project management

Ek-1C

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Açık Sistem Mimarileri ile İlgili Yayınladığı Standartlar

ISO/IEC 2382-26:1993	Information technology -- Vocabulary -- Part 26: Open systems interconnection
ISO/IEC 7498-1:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Basic Reference Model: The Basic Model
ISO 7498-2:1989	Information processing systems -- Open Systems Interconnection -- Basic Reference Model -- Part 2: Security Architecture
ISO/IEC 7498-3:1997	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Basic Reference Model: Naming and addressing
ISO 8807:1989	Information processing systems -- Open Systems Interconnection -- LOTOS -- A formal description technique based on the temporal ordering of observational behaviour
ISO/TR 9007:1987	Information processing systems -- Concepts and terminology for the conceptual schema and the information base
ISO/IEC 9646-1:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 1: General concepts
ISO/IEC 9646-2:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 2: Abstract Test Suite specification
ISO/IEC 9646-3:1998	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 3: The Tree and Tabular Combined Notation (TTCN)
ISO/IEC 9646-4:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 4: Test realization
ISO/IEC 9646-5:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 5: Requirements on test laboratories and clients for the conformance assessment process
ISO/IEC 9646-6:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 6: Protocol profile test specification
ISO/IEC 9646-7:1995	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Conformance testing methodology and framework -- Part 7: Implementation Conformance Statements
ISO/IEC 9834-1:1993	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Procedures for the operation of OSI Registration Authorities: General procedures
ISO/IEC 9834-3:1998	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Procedures for the operation of OSI Registration Authorities - Registration of values of RH-name-tree components for joint ISO and ITU-T use
ISO/IEC 9834-6:1993	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Procedures for the operation of OSI Registration Authorities: Application processes and application entities
ISO/IEC 9834-7:1998	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Procedures for the operation of OSI Registration Authorities: Assignment of international names for use in specific contexts
ISO/IEC 10181-1:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Overview
ISO/IEC 10181-2:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Authentication framework
ISO/IEC 10181-3:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Access control framework
ISO/IEC 10181-4:1997	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Non-repudiation framework
ISO/IEC 10181-5:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Confidentiality framework

ISO/IEC 10181-6:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Integrity framework
ISO/IEC 10181-7:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Security frameworks for open systems: Security audit and alarms framework
ISO/IEC TR 10730:1993	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Tutorial on naming and addressing
ISO/IEC 10731:1994	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Basic Reference Model -- Conventions for the definition of OSI services
ISO/IEC 10745:1995	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Upper layers security model
ISO/IEC 11586-1:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Overview, models and notation
ISO/IEC 11586-2:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Security Exchange Service Element (SESE) service definition
ISO/IEC 11586-3:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Security Exchange Service Element (SESE) protocol specification
ISO/IEC 11586-4:1996	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Protecting transfer syntax specification
ISO/IEC 11586-5:1997	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Security Exchange Service Element (SESE) Protocol Implementation Conformance Statement (PICS) proforma
ISO/IEC 11586-6:1997	Information technology -- Open Systems Interconnection -- Generic upper layers security: Protecting transfer syntax Protocol Implementation Conformance Statement (PICS) proforma
ISO/IEC TR 11589:1995	Information technology -- Open Systems Interconnection -- LOTOS description of the CCR service
ISO/IEC TR 11590:1995	Information technology -- Open Systems Interconnection -- LOTOS description of the CCR protocol
ISO/IEC 13236:1998	Information technology -- Quality of service: Framework
ISO/IEC TR 13243:1999	Information technology -- Quality of service -- Guide to methods and mechanisms
ISO/IEC 14765:1997	Information technology -- Framework for protocol identification and encapsulation
ISO/IEC 14766:1997	Information technology -- Telecommunications and information exchange between systems -- Use of OSI applications over the Internet Transmission Control Protocol (TCP)

Not: Yukarıda belirtilen standartlar ISO'nun OSI ile ilgili genel standartları olup, ayrıca açık sistemlerin her bir katmanı için yayınlanmış bir çok standard mevcuttur.

Ek-1D

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu'nun Açık Doküman Mimarileri (ODA) ile İlgili Yayınladığı Standardlar

ISO/IEC 8613-1:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Introduction and general principles
ISO/IEC 8613-2:1995	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Document structures
ISO/IEC 8613-3:1995	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Abstract interface for the manipulation of ODA documents
ISO/IEC 8613-4:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format: Document profile
ISO/IEC 8613-5:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format: Open Document Interchange Format
ISO/IEC 8613-6:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format: Character content architectures
ISO/IEC 8613-7:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format: Raster graphics content architectures
ISO/IEC 8613-8:1994	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format: Geometric graphics content architectures
ISO/IEC 8613-9:1996	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Audio content architectures
ISO/IEC 8613-10:1995	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and Interchange Format -- Part 10: Formal specifications (available in English only)
ISO/IEC 8613-11:1995	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Tabular structures and tabular layout
ISO/IEC 8613-12:1996	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Identification of document fragments
ISO/IEC 8613-14:1997	Information technology -- Open Document Architecture (ODA) and interchange format: Temporal relationships and non-linear structures
ISO/IEC TR 10183-1:1993	Information technology -- Text and office systems -- Office Document Architecture (ODA) and interchange format -- Technical Report on ISO 8613 implementation testing -- Part 1: Testing methodology (available in English only)
ISO/IEC TR 10183-2:1993	Information technology -- Text and office systems -- Office Document Architecture (ODA) and interchange format -- Technical Report on ISO 8613 implementation testing -- Part 2: Framework for abstract test cases (available in English only)

Ek-2

Uluslararası Standardizasyon Kuruluşu (ISO) ile Uluslararası Elektroteknik Komisyonu'nun (IEC) Ortak Teknik Komitesinin Alt Komiteleri ve Konu Başlıkları

JTC 1 / SC 2	Coded character sets
JTC 1 / SC 6	Telecommunications and information exchange between systems
JTC 1 / SC 7	Software engineering
JTC 1 / SC 11	Flexible magnetic media for digital data interchange
JTC 1 / SC 17	Identification cards and related devices
JTC 1 / SC 22	Programming languages, their environments and system software interfaces
JTC 1 / SC 23	Optical disk cartridges for information interchange
JTC 1 / SC 24	Computer graphics and image processing
JTC 1 / SC 25	Interconnection of information technology equipment
JTC 1 / SC 27	IT Security techniques
JTC 1 / SC 28	Office equipment
JTC 1 / SC 29	Coding of audio, picture, multimedia and hypermedia information
JTC 1 / SC 31	Automatic identification and data capture techniques
JTC 1 / SC 32	Data management and interchange
JTC 1 / SC 34	Document description and processing languages
JTC 1 / SC 35	User interfaces
JTC 1 / SC 36	Learning technology

Ek-3

Türk Standardları Enstitüsü Tarafından Hazırlanan Enformasyon Teknolojisi Standardları

TS EN 753-2	04.04.2001	Kimlik Kart Sistemleri- Sektörler Arası İnce Esnek Kartlar- Bölüm 2: Manyetik Kayıt Tekniği
TS 773	06.12.1983	Bilgisayar Delgi Kartları
TS EN 796	14.04.1998	Bar Kodlama-Sembol Tanımlayıcılar
TS EN 798	23.03.1999	Barkodlama-Semboloji Kuralları-Kodabar
TS 946	31.03.1971	Bilgi Verici Etiketleme
TS ISO 1004	13.04.1999	Bilgi İşlem-Manyetik Mürekkep Karekter Algılaması-Baskı Özellikleri
TS ISO 1073-1	13.04.1999	Optik-Algılamaya Ait Alfaniümerik Karakter Kümeleri-Bölüm 1:OCR-A Karakter Kümeleri-Basılı Görüntünün Şekilleri ve Boyutları
TS ISO 1073-2	12.04.1999	Optik Algılamaya Ait Alfaniümerik Karakter Kümeleri-Bölüm 2: OCR-B Karakter Kümeleri- Basılı Görüntünün Şekilleri ve Boyutları
TS 1163	12.04.1972	Yazı Makinası Şeridi
TS ENV 1257-3	13.04.1998	Kimlik Tanıtım Kart Sistemleri-Sektörlerarası Ortamda Kullanılan Personel Kimlik Tanıtım Numarasına Ait Kurallar-Bölüm 3: Personel tanıtım Numarasının Doğrulaması
TS ENV 1284	18.03.1998	Kimlik Kart Sistemleri-Bütünleşik Devreli Kartların Kilitlenmesi ve Açılmasına Ait Geçiş Kuralları
TS EN 1332-2	22.03.1999	Kimlik Kart Sistemleri-İnsan-Makina Ara Yüzü-Bölüm 2:ID-1 Kartları İçin Dokunma-Algılamalı Tanıtıcının Boyutları ve Konumu
TS 1425	18.04.1973	Yazı Makinalarında Baskı ve İşlem Tuşlarının Düzenlenmesi Kuralları
TS ENV 1614	08.04.1999	Sağlık İnfomatikleri-Klinik Laboratuvar Bilimlerinde Özelliklerin Kodlanması, Sınıflandırılması ve Terminolojik Yapı
TS ENV 1855	30.03.1998	Kimlik Tanıtım Kart Sistemleri-Sektörlerarası Tümüleşik (Entegre) Devreli Kart Sistemleri-Kimlik Tanıtım Kartlarına Ait Tolerans Aralıkları
TS ISO 2033	30.03.1998	Bilgi İşlem-Makina Tarafından Okunabilir Karakterlerin Kodlanması (MICR ve OCR)
TS 2117	04.04.1991	Alfaniümerik Türk Klavyelerin Temel Düzeni-İki Elle Kullanılan
TS 2118	05.11.1975	Yazı Makinalarındaki İşlem Tuşları
TS 2213	28.01.1976	Elektrikli Büro Makinelerinin Emniyet Kuralları
TS ISO 2375	15.04.1998	Bilgi İşleme-Karakter Oluşturma Sıralamalarının Tescili
TS ISO/IEC 2382-1	02.04.1998	Bilgi Teknolojisi-Sözlük-Bölüm 1:Temel Terimler
TS ISO/IEC 2382-20	02.04.1998	Bilgi Teknolojisi-Sözlük-Bölüm 20:Sistem Geliştirme
TS ISO/IEC 2382-24	21.11.2000	Bilgi Teknolojisi- Terimler- Bölüm 24: Bilgisayarlı İmalat
TS 2727	03.04.1985	Bilgisayar ve Veri İletişiminde Kullanılan 8-İkil ve 7-İkil Uzunluğunda Kodlanmış Karakter Kümeleri
TS 2728	28.04.1977	Bilgi İşlem-Mıknatıslı 9 İzli 12,7 mm'lik Şerit Üzerinde 7-Bit Kodlanmış Karakter Kümeleri ve 7-Bit ve 8-Bit Uzatımının Gerçekleştirilmesi
TS 2729	28.04.1977	Bilgi İşlem-Mıknatıslı Şeritlerde Yer Alan Belirteçler ve Bilgi Alış Verişinde Kullanılan Kütük Yapısı
TS 2730	28.04.1977	Bilgi İşlem - Akış Çizgesi Sembolleri
TS 2731	28.04.1977	Bilgi İşlem-Bilgi Alışverişinde Kullanılan 32 Satır/mm Sıklığında Kaydedilmiş 9 İzli 12,7 mm Eninde Mıknatıslı Şeritler-Kayıt Kuralları

TS 2732	28.04.1977	Bilgi İşlem-7-Bit Kodlanmış Karakter Kümesi ile Kullanılan Kod Uzatma Yöntemleri
TS ISO 2784	14.04.1999	Bilgi İşlemde Kullanılan Sürekli Formlar- Boyutlar ve Delik Kenar Şeritleri
TS 3032	09.03.1978	Bilgi İşlem-Akış Çizgesi (Şeması) Sembollerinin Kullanım Kuralları
TS 3345	12.04.1979	Bilgi İşlem- Bilgi İşlem Aygıtlarında Kullanılan Mıknatıslı Şeritlerin Sarıldığı 76 mm Merkez Boşluklu Makaralar - Boyut ve Toleranslar
TS 3346	12.04.1979	Bilgi İşlem-Bilgi İşlem Aygıtlarında Kullanılan Kaydedilmemiş Mıknatıslı Şeritler-Genel Boyutlar
TS 3347	12.04.1979	Bilgi İşlem-Bilgi İşlem Aygıtlarında Kullanılan Mıknatıslı Şeritler-Fiziksel Özellikler ve Deney Yöntemleri
TS ISO 3535	14.04.1999	Form Tasarım Kâğıdı ve Düzenleme Çizelgesi
TS 4307	21.09.1984	Bilgi İşlem Terimleri-Verilerin Hazırlanması ve İşlenmesi
TS 4435	19.03.1985	Bilgi İşlem Terimleri- Aritmetik ve Lojik İşlemler
TS 4440	19.03.1985	Bilgi İşlem Terimleri- Verinin Gösterilişi
TS 4441	19.03.1985	Bilgi İşlem Terimleri- Donanım Teknolojisi
TS 4452	03.04.1985	Bilgi İşlem Terimleri-İşletme Teknikleri ve İmkanları
TS 4503	11.04.1985	Bilgi İşlem Terimleri- Güvenilirlik, Bakım ve Elde Edilebilirlik
TS 4828	25.04.1986	Bilgi İşlem Terimleri- Veri Ortamı, Bilgi Saklama, İlgili Donanım
TS 4829	25.04.1986	Bilgi İşlem Terimleri- Analog Hesaplama
TS 4830	25.04.1986	Bilgi İşlem Terimleri- Dijital Bilgisayar Programlama
TS 4831	08.04.1986	Bilgi İşlem Terimleri- Bilgi Değerlendirme Teorisi
TS ISO/IEC 4873	15.04.1998	Bilgi İşleme-Karakter Oluşturma Sıralamalarının Tescili
TS 5189	20.04.1987	Bilgi İşlem Terimleri - Verilerin Düzenlenmesi
TS ISO 5457	02.04.1997	Teknik Resimler-Boyutlar ve Çizim Kağıtlarının Düzenlenmesi
TS 5881-1 ISO 8859-1	13.04.1998	Bilgi İşlem 8 Bit Tek Bayt Kodlu Grafik Karakterler Kümesi-Bölüm 1
TS ISO 6093	16.12.1997	Bilgi İşlem-Bilgi Değişimi İçin Sayısal Değerlerin Karakter Dizileri ile Gösterimi
TS 7246 EN ISO IEC 7810	28.03.2000	Kimlik Kartları- Fiziksel Özellikler
TS EN ISO/IEC 7812-1	14.04.1999	Kimlik Kartları- Düzenleyicilerinin Tanıtımı Bölüm 1: Numaralandırma Sistemi
TS 9079 EN 29241-3	15.04.1997	Büro Ortamında Kullanılacak Görsel Görüntü Terminallerine (VDT) Ait Ergonomik Özellikler-Bölüm 3: Görsel Görüntü Özellikleri
TS 9081	04.02.1991	Bilgisayar Görüntü Ekranları- Görüntülenmesi Zorunlu Karakter Kümesi
TS ISO/IEC 9126	02.04.1998	Bilgi Teknolojisi-Yazılım Ürün Değerlendirmesi-Kalite Özellikleri ve Kullanım
TS ISO 9127	01.04.1998	Bilgi İşleme Sistemleri-Tüketici yazılım Paketlerine Ait Kapak Bilgisi ve Kullanıcı Dokümantasyonu
TS EN ISO 9241-1	03.03.1999	Görsel Görüntü Terminalleri (VDT) İle Büro Çalışmalarına Ait Ergonomik Özellikler Bölüm 1:Genel Giriş
TS EN ISO 9241-10	21.11.2000	Görsel Görüntü Terminalleri (VDT) ile Büro Çalışmaları İçin Ergonomik Kurallar- Bölüm 10:Diyalog Prensipleri
TS ISO/IEC TR 9294	16.12.1997	Bilgi Teknolojisi-Yazılım Dökümantasyonu Yönetimi İçin Kılavuz
TS ISO 9362	22.12.1998	Bankacılık-Bankacılık Telekomünikasyon Mesajları-Banka Tanım Kodları
TS ISO/IEC 9797	14.04.1998	Bilgi Teknolojisi-Güvenlik Teknikleri-Bir Blok Şifreleme Algoritması Kullanan Bir Şifre Kontrol Fonksiyonu İle Veri Bütünlüğünü Sağlama Düzenliği
TS ISO 9807	29.02.2000	Bireysel Bankacılık ve İlgili Finansal Hizmetler- Mesaj Doğrulama Kuralları

TS 9887	25.02.1992	Bilgisayar - Türkçe Kodlar İçin Yazı Biçimleri (Font) - Özellikler
TS ISO 10043	07.04.1999	Bankacılık ve İlgili Finansal Hizmetler-Bilgi Değişimi-Tahsil Emri Formu
TS 10146 EN 1556	22.03.1999	Barkodlama- Terminoloji
TS 10147	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri -EAN-13 ve EAN-8-Genel Kurallar
TS 10148	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri-EAN-13'de İki ve Beş Dijitli Ek Sembol - Genel Kurallar
TS 10149	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri- EAN-13 ve EAN-8- Basım Kuralları
TS 10150	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri - EAN-13 ve EAN-8 Yerleştirme Kuralları
TS 10151	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri - ITF-14 - Genel Kurallar
TS 10152	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri-ITF-14-Basım Kuralları
TS 10153	14.04.1992	Barkod (Çubuk Kodlama) Sembolleri- ITF-14-Yerleştirme Kuralları
TS 10265	22.04.1992	Büro Makinaları ve Bilgi İşlem Teçhizatı - Satır Aralıkları ve Karakter Aralıkları
TS 10266	22.04.1992	Kimlik Kartları - Mali İşlem Kartları- Birinci Manyetik Kanal Veri Biçimi
TS 10267 EN ISO/IEC 7811-1	11.04.2001	Kimlik Kartları- Kayıt Tekniği- Bölüm 1:Kabartma
TS 10268 EN ISO/IEC 7811-2	23.01.2001	Kimlik Kartları- Kayıt Teknikleri-Bölüm 2:Manyetik Şerit
TS 10269 EN ISO/IEC 7811-3	11.04.2001	Kimlik Kartları- Kayıt Tekniği- Bölüm 3: Kabartılmış Karakterlerin ID- 1 Kartlarındaki Yeri
TS 10270 EN ISO/IEC 7811-4	11.04.2001	Kimlik Kartları- Kayıt Tekniği- Bölüm 4: Salt Okunur Manyetik İzlerin Yeri- İz-1 ve İz 2
TS 10271 EN ISO/IEC 7811-5	11.04.2001	Kimlik Kartları- Kayıt Tekniği- Bölüm 5: Yazmalı Manyetik İzlerin Yeri- İz 3
TS 10469	17.11.1992	Bilgisayar- Elektrikli Daktilo Klavyelerinin Temel Düzeni
TS ISO/TR 10623	10.02.1999	Teknik Mamul Dökümantasyonu-Bilgisayar Destekli Tasarım ve Teknik Çizim Kuralları-Terimler
TS ISO/IEC 10731	07.04.1999	Bilgi Teknolojisi-Açık Sistemler Ara Bağlantısı-Temel Başvuru Modeli-OSI Hizmet Tarifleri Üzerine Usuller
TS ISO/IEC 11179-3	17.02.1999	Bilgi Teknolojisi Veri Elemanlarının Özellikleri ve Standardizasyonu- Bölüm 3:Veri Elemanlarının Temel Nitelikleri
TS ISO/IEC 11179-4	17.02.1999	Bilgi Teknolojisi Veri Elemanlarının Özellikleri ve Standardizasyonu Bölüm 4: Veri Tanımlarının Formülasyonuna Ait Kurallar ve Kılavuzlar
TS 11399	28.04.1994	Teknik Resim-Boyutlandırma-Makina ile Programlama İçin Ölçülendirme
TS ISO/IEC 12119	11.03.1997	Bilgi Teknolojisi-Yazılım Paketleri-Kalite Özellikleri ve Denenmesi
TS 12498	24.04.2000	Yetkili Servisler- Bilgisayar ve/veya Çevre Birimleri İçin-Kurallar
TS ENV 12661	05.04.2001	Coğrafi Bilgi Sistemleri- Referanslama- Coğrafi Belirleyiciler
TS EN 27816-1	03.03.1999	Kimlik Kartları-Kontaklı Entegre (Tümleşik) Devre Kartları Bölüm 1: Fiziksel Karakteristikler
TS EN 27816-2	03.03.1999	Kimlik Kartları-Kontaklı Entegre (Tümleşik) Devre Kartları Bölüm 2: Kontakların Boyutları ve Yerleşimi
TS EN 27816-3	12.04.1999	Kimlik Kartları- Kontaklı Entegre (Tümleşik) Devre(ler) Kartları Bölüm3: Elektronik Sinyaller ve İletişim Protokolleri
TS EN 28601	20.04.1998	Veri Elemanları ve Değişim Formatları-Bilgi değişimi-Tarihlerin ve zamanları Gösterimi
TS EN 28631	09.04.1999	Bilgi Teknolojisi;Program Yapıları ve Bunların Sunuluşlarına Ait Usuller

TS EN 29171-1	17.03.1999	Bilgi Teknolojisi- Bilgi Değişimi İçin Bir Kez Kayıt Yapılabilen 130 mm'lik Optik Disk Kartuşu-Bölüm 1: Kayıt Yapılmamış Optik Disk Kartuşu
TS EN 29241-2	03.03.1999	Görsel Görüntü Terminalleri (VDT) İle Büro Çalışmalarına Ait Ergonomic Özellikler Bölüm 2: Görev Özellikleri Hakkında Kılavuz
TS EN 29660	14.04.1997	Bilgi İşlem-Bilgi Değişimi İçin CD-ROM'IN Kayıt Ortamı ve Kütük Yapısı
TS EN 50116	14.04.1998	Bilgi Teknolojisi Teçhizatı-Üretimde Rutin Elektriksel Güvenlik Deneyi
TS IEC/TR 60933-2	24.10.2000	Ses Görüntü ve Sesli Görüntü Sistemleri- Ara Bağlantılar ve Uyumlandırma Deęerleri- Bölüm 2: Görüntü Sistemleri İçin 21: Uçlu Bağlayıcı- Uygulama No: 2